

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

PÁKA

2017.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés
2. Páka bemutatása
 - 2.1. Történet, szerkezeti fejlődés
 - 2.2. Általános településkép, településkarakter
3. Örökségünk
 - 3.1. Építészeti és régészeti értékek
 - 3.2. Táji és természeti értékek
4. Településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek lehatárolása
 - 4.1. Karaktervizsgálat
 1. INTÉZMÉNYI karakterű terület
 2. KISVÁROSIAS karakterű terület
 3. KERTVÁROSIAS karakterű terület
 4. FALUSIAS karakterű terület
 5. ZÁRTKERTI karakterű terület
 6. KÜLTERÜLETI karakterű terület
 - 4.2. Településképi szempontból meghatározó terület
5. Ajánlások a településkép minőségi formálására, építészeti útmutató
 - 5.1. Településszerkezet
 - 5.2. Épületek elhelyezése
 - 5.3. Épületek magassága
 - 5.4. Tető kialakítása
 - 5.5. Homlokzatképzés, anyaghasználat, színek
 - 5.6. Kerítések kialakítása
 - 5.7. Zöldfelület kialakítása
 - 5.8. Közterületek kialakítása
 - 5.9. Sajátos építményszínek
 - 5.10. Reklámcélú-, információs és hirdető berendezések
6. Jó példák - Épületek, építészeti részletek
7. Jó példák - Sajátos építményszínek, reklámfelületek, utcabútorok

Bevezetés

1

Bevezetés, köszöntő

„Zalai lankák, vetett földek, zöldellő fák, szőlőhegyek”

Az emberi kultúra jól látható, maradandó nyomai a települések. Minden település más és más, egyedi, sajátos arculattal rendelkezik. Páka arculatát, épített és természeti örökségét nagymértékben meghatározza a táj, ami körülveszi, és hogy a múltban itt élők nagy része mezőgazdaságból élt. Pákára jellemző a települést körülölelő szépséges táj, a térség gazdag növény- és élővilága, a természettel együtt élő, kultúrát teremtő ember és a település kilencszáz éves történelme.

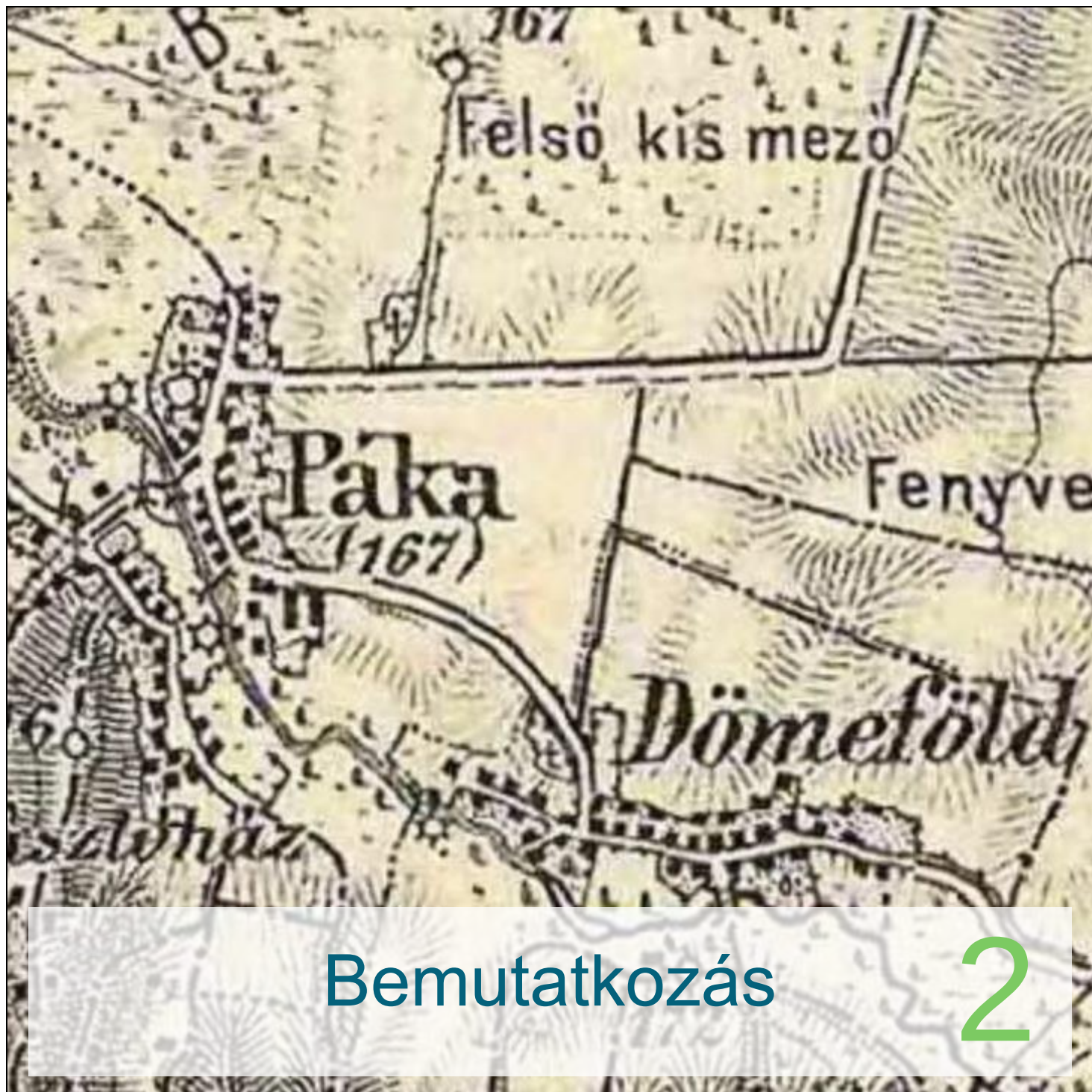
A településképi arculati kézikönyv célja, egy olyan szemléletformáló kiadvány kidolgozása, mely a helyi lakosság, döntéshozók, újonnan betelepülők számára nyújt tájékoztatást az épített és természeti értékekről, a település építészeti arculatának jellemzőiről, és iránymutatást az épített környezet alakításával kapcsolatos elvárásokról.

Az arculati kézikönyv nem kizárólag szakembereknek készül, elsősorban a lakosságnak, az építetőknek nyújt tájékoztatást. A jogszabályok útvesztője helyett röviden, lényegre törően, ábrák segítségével és mindenki számára érthető módon mutatja be egy közösség környezetalakítással kapcsolatos elvárásait. Arculati kézikönyv bemutatja Páka meglévő épített és természeti értékeit, településképi karakterét, építészeti hagyományait.

Javaslatot tesz a településképhez illeszkedő építészeti elemek és tájhasználat alkalmazására, mint az épületek, építmények településképhez való illeszkedését biztosító anyaghasználatára, tömegformálására, homlokzati kialakítására és a zöldfelületek kialakításának módjára.

Fontos számunkra, hogy megőrizzük értékeinket, de emellett a jövő alakítására is nyitottak vagyunk, hiszen fejlődni jó, fejlődni kell még akkor is, ha a létünk fenntartásáért küzdünk, hiszen lakosságunk száma egyre fogy, s mára nagyon lecsökkent. Bízunk benne, hogy természeti környezetünk, békés, nyugodt, egészséges, emberbarát településünk vonzó lehet a jövőben.

Lukács Tibor
polgármester

Bemutatókozás

2

A település bemutatása

Általános településkép, településkarakter

2.1. Páka története, szerkezeti fejlődése

„Az elnevezés eredete bizonytalan. Egyes források szerint a közeli Alsó-Válicka neve a középkorban Páka ez a név később a torkolatnál lévő településre is átvivődik. Egy másik magyarázat szerint a szláv eredetű pak=erős, hatalmas személynévből származtatja.

A település a 14-15. században a hegyesdi várhoz tartozott.

Első említése 1389-ből való. A pákai uradalomhoz tartozott Szentpéterföldre, Pördeföldre, Vétyem, Dömföld, Csömödér, Hernyék, Alsó- és Felső-Zebecke és Ortaháza.

1431-ben Széchenyi László tulajdona volt, de még az évben elzálogosították a Rozgonyiaknak.

1440-ben azonban a birtokot elvesztette, mert Erzsébet királynő hűtlenség vádjával elkobozta pákai kastélyát és tartozékait. A királynő azokat Zágorhidai Demeternek juttatta. Néhány év múlva azonban, 1447-ben a Széchenyiek, a Perényiekkel együtt tulajdonosai a várnak. A következő évben a Szécsiek adták részüket zálogba. 1457-ben Újlaki Miklóssal szemben a Bánffyak szerzik meg egy részét. Páka ebben az időben is jelentős település, oppidum, azaz mezőváros volt. 1541-ben a zalavári konvent ítélete alapján a pákai plébánosnak, Gergelynek adományozott egy malomhelyet. Egyébként Bánffy Lászlónak 12 portája volt a faluban. 1545-ben Nádasdy Tamás az oppidum felét zálogba vette Pukhain Dorottytól, Erdődy Péter feleségétől.

1561-ben I. Ferdinánd megerősítette azt az 1557-ben Zrínyi Miklós szigetvári főkapitány és Erdődy Péter között létrejött egyezséget, amely szerint Erdődy a Vas megyében levő Mogyorókerék várat, Vörösvár castellumot, valamint a zalai Katar castellumot és Páka várost tartozékaival együtt átadta a Zágráb megyei Medve váráért és a Körös megyei Rokonok castellumáért. A csere érvényes volt,

Báthori András országbíró be is iktatta az új tulajdonost. A település jelentőségét nem elsősorban lakosainak száma mutatta, bár az sem volt kicsi: 1598-ban 24 házat laktak. Ennél fontosabb, hogy Páka pertinenciához 1631 ház tartozott. A legtöbb, 1159 ház a Bánffyaké volt. Megélhetését a mezőgazdaság és a kézművesség biztosította.

Ezt a fejlődést akasztotta meg a török megszállás. A Kanizsa elestéig lényegében biztonságos területen levő város ezután a portyázó seregek mindennapos pusztításait volt kénytelen elszenvedni. A végvárrendszer megvédeni nem tudta.

A középkori temploma is ekkor pusztult el. Annak ellenére, hogy 1121-ben már oklevél említi a Szent György tiszteletére emelt templomot, 1334.évi zágrábi lajstromban mégsem szerepel a község neve. A mezővárosi rangú település és vár plébániája 1501-ben a bekcsényi főesperességhez tartozott, és a Péter nevű plébános mellett két káplán is működött.

A török feldúlta ugyan a helységet, de teljesen lakatlanná sohasem lett. 1652-ben Batthyány Ádám rendeletére házanként 20 szál fát kellett adni a Lenti végvár erősítéséhez. Páka 140 szálát adott. Az 1690-ben készült jövedelem-összeírás malomról, szőlőtermésről tudósít. Leírja, hogy a terület török földesura nagy Mehmet, akinek évi 10 forintot, a szultánnak 7 forintot, ezenkívül természetbeli szolgáltatásokkal is tartoztak. Az 1698-as feljegyzés szerint Pákán egy Szent György templom létezett, amelynek már csak alapjai vannak meg. A Bánffyak magvaszakadta, majd az örökös Nádasdy Ferenc felségárulás miatti fő- és birtokvesztése nyomán a kincstáré lett az oppidum. Az alsólendvai-lenti uradalomhoz és a csörnyeföldi judicatushoz tartozott. 1690-ben Eszterházy nádor több más valaha Bánffy birtokkal együtt megvette.

A területen kétnyomásos gazdálkodást folytattak.

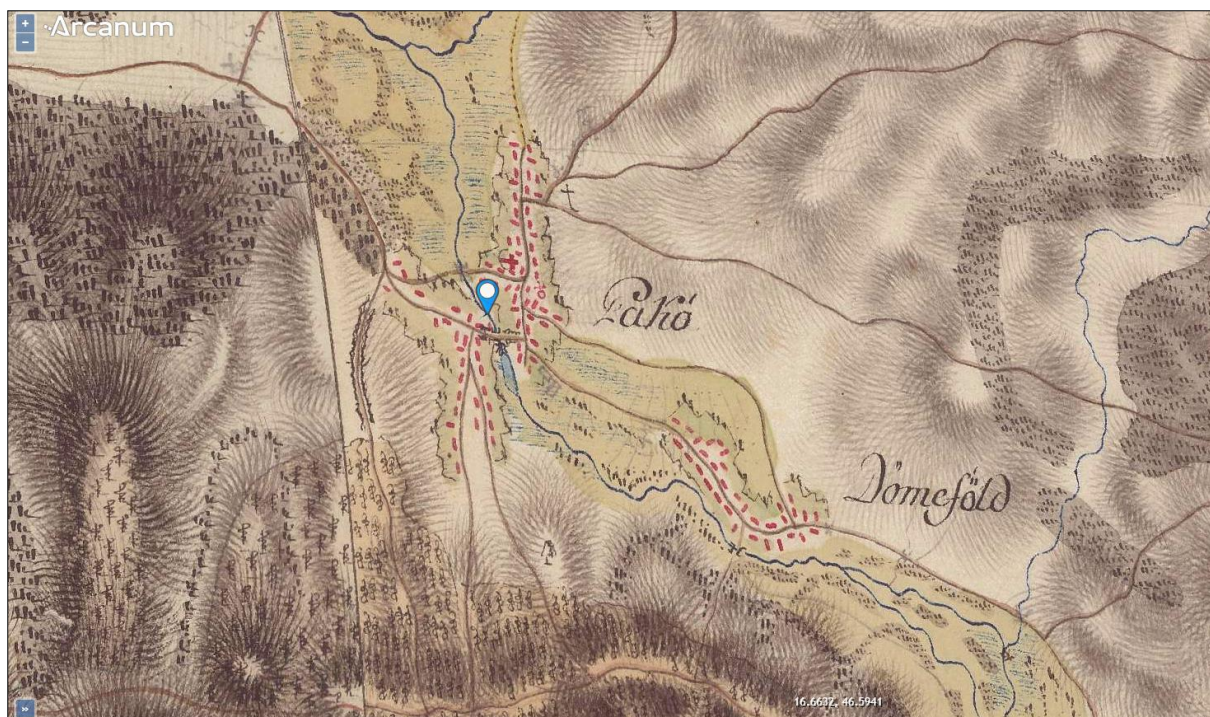
1698-ban is állt plébániája, bár a templom romos állapotú volt. Két káplánja a török által elpusztított Szent Adorján és Szent Lőrinc filiát is gondozta. A 16. századból licenciátus működéséről is tudunk. 1705-től vannak meg az anyakönyvei és név szerint ismertek plébánosai. Akkoriban 17 filiális község tartozott hozzá. 1720-ban romos templom maradványai fölött újra téglával építettek, javítottak,

de elég rossz állapotban állt a templom ennek ellenére. Feljegyezték, hogy a központban a nép katolikus, a külső részeken még 18 "eretnek" van. Egy 1719-ben született irat Pákát már nem oppidumként, hanem possessióként említette. Ez kétségtelenül a település jelentőségének csökkentését mutatja. Szent Péter és Pál tiszteletére épült torony nélküli templomát 1722-ben benedikkálták, 1741-ben újjáépítették.

1747-ben már ismét oppidumként szerepelt a település, ahol Szent Péter és Pál tiszteletére szentelt templom van, mellette paplakkal, a templom körül temetővel. A papról érdekes leírás van: filozófiát Zágrábban, teológiát Bolognában tanult. A templom kegyura herceg Eszterházy Miklós volt. 1763-ban a templomot megnagyobbították és 1776-ban Cimbal festményével ékesítették. A torony a templom nyugati oldalán épült fel zsindelytetővel, Esterházy Miklós, Erdődy Lajos és a hívek közreműködésével. 1778-ban a község híveinek száma 549, az egész plébánia területén pedig 3491 hívő élt. A fából épült plébániaház akkor romos volt, de 1830-ban állt már a téglapépület. 1774-ben a pákai plébániához 18 falu tartozott. Pákán 26 keresztelés, 42 temetés és 7 esketés volt. A tanítót Mialkó Józsefnek hívták, a faluban 6 tanítványa volt. A bába-asszonyok Kocsis Katalin és Tóth Éva voltak.”

Látkép 1951-ből

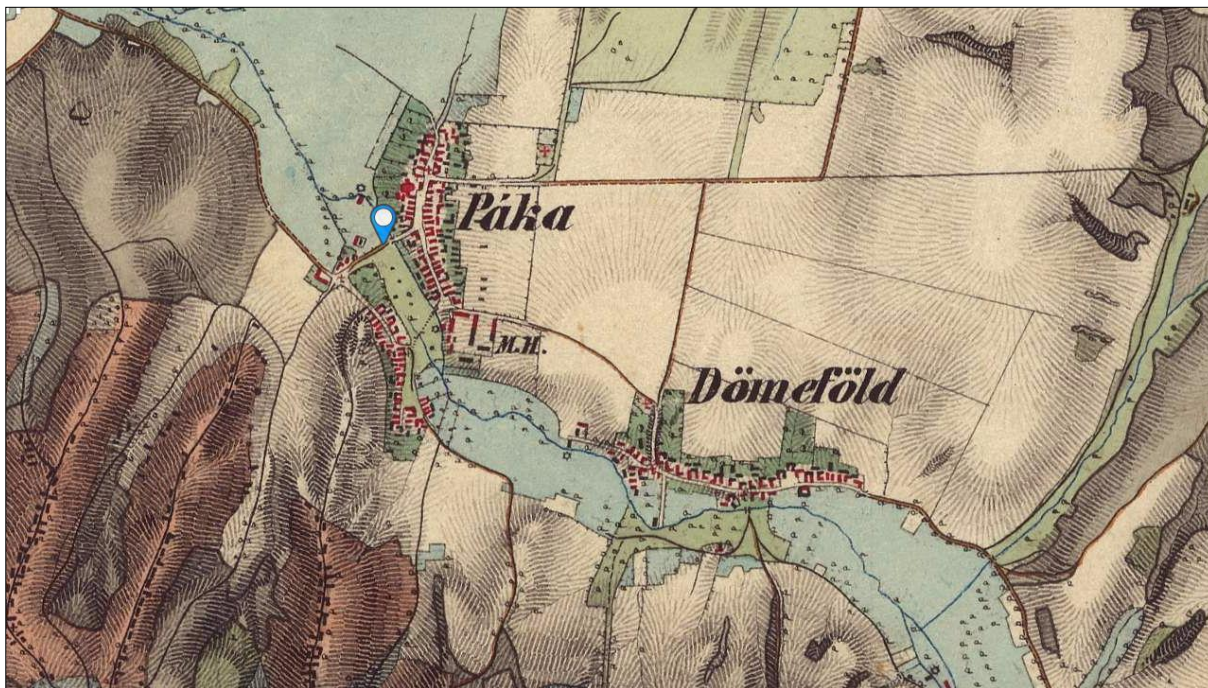
*I. katonai felmérési térkép (1763-1787)
(forrás: www.mapire.eu)*

A korabeli térkép tanúsága szerint „Pakó” több utcás, nagy település volt. A falu a vízfolyás, s annak dús rétjei közelében alakult ki. Az utcák a völgyek vonalát követték. Házai az utcák mentén helyezkednek el. A domboldalak jelentős része szőlővel beültetett volt. „Dömeföld” önálló egyutcás kis falu, a patak mentén terült el.

A 18. század végi gazdálkodásról ad képet az a feljegyzés, hogy a hatalmas kiterjedésű irtásföldeket az Eszterházy hercegi uradalom zsellérekkel műveltette, akiktől csak évi 18 nap robotot kért, de adott esetben 30-40 holdat is műveltek családonként.

1793-ban 606, 1802-ben 666 lakosa volt.

1828-ban az úrbéres faluban a művelést két egyenlő nagyságú vetésforgóval oldották meg, búzát, rozst és kukoricát vetettek. A hercegi uradalomnak kilencedet és tizedet természetben adtak. A szőlők után hegyvámot és tizedet fizettek. Egy kovács és egy mészáros dolgozott a faluban.”

II. katonai felmérési térkép (1806-1869)
(forrás: www.mapire.eu)

A térkép tanúsága szerint „Páka” kiterjedése csökkent, a patak két oldalán tömörülnek a házak. Az északi falurészen már látható a templom, az utcák szélesek, a közepe felé kiszélesedik, teresedik. Ez a település mezőgazdasági jellegéből adódóan, az állatok kihajtása miatt alakult így. A patak

túoldalán egy kisebb és egy nagyobb foltban láthatunk még épületeket. Az épületek körül kertek ábrázoltak. „Döme föld” helye változatlanul látszik, kissé növekedett az épületek száma. A külterületen továbbra is jelölt a szőlőművelés, s ezzel együtt már épületeket is ábrázol.

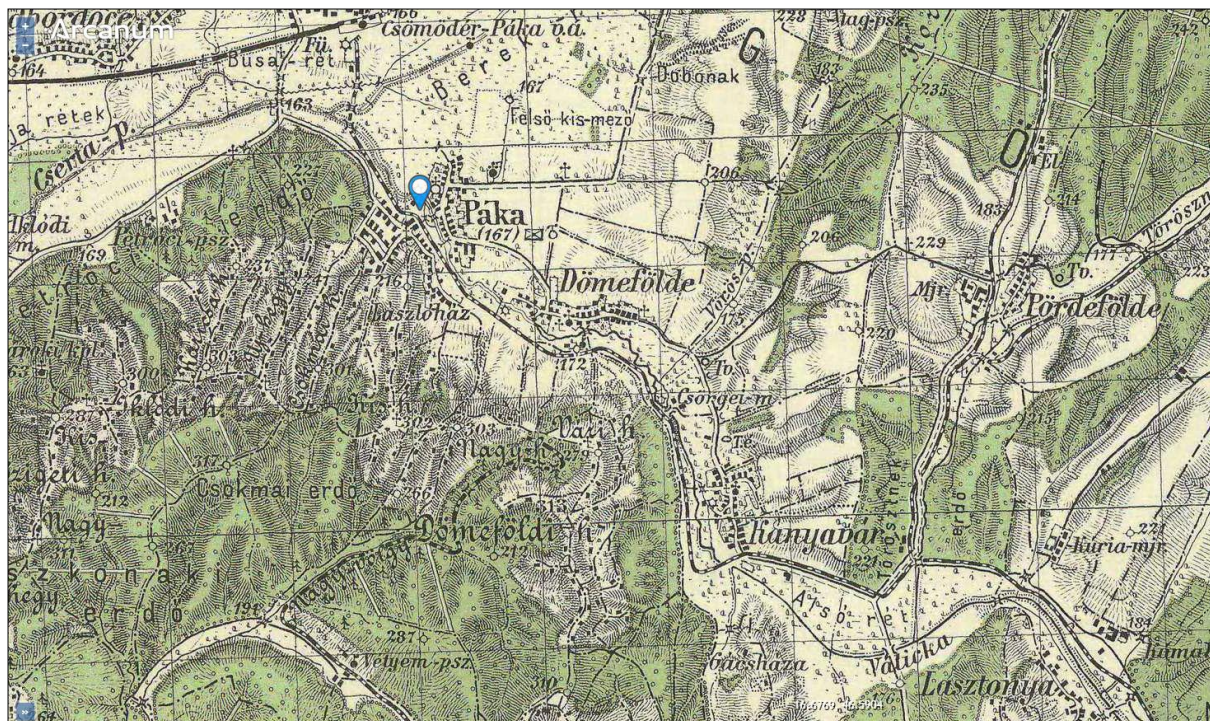
„Az 1848-as forradalom után súlyos terheket viselő egykori jobbágyok Páka és a szomszédos települések (Csömödér, Zebecke, Kissziget, Ortaháza, Várfölde, Bánokszentgyörgy, Döme föld, Ol-tárc, Tolmács) lakói az irtásföldről megtagadták a tizedet, és a hegyvámot sem fizették.

A 20. század első felében a novai járáshoz tartozó körjegyzőség, anyakönyvi székhely és körorvosi központ. 1925-ben 3 vegyeskereskedés, 3 kocsmá, 7 cipész, 2 asztalos és 1 szabó működött. A katolikus elemi iskola két tantermében két tanító dolgozott. Fontos szerepet látott el a Hangya fo-

Fotó 1965-ből

gyasztási szövetkezet és gazdakör is. Volt egy nyersolajjal hajtott és egy vízimalom. A legnagyobb birtokos, herceg Eszterházy Pál 917 hold és Imreh György, pördeföldei birtokos 155 hold fölött rendelkezett. Ugyanakkor mindösszesen is csak 105 hold területe volt a 211 legszegényebb embernek.”

Magyarország katonai felmérése (1941)
(forrás: www.mapire.eu)

Erre az időre „Páka” több utcás faluvá fejlődött, megjelent a normál és a keskeny nyomtávú vasútvonal is. A falu ugyanúgy a „Válicka” patak völgyében helyezkedik el, de új utcái már felkúsznak a nyugati domboldalra. „Dömefölde”. A térkép nevesíti a szőlőhegyeket is.

„A második világháború után nagy veszteség érte a falut: 31 hősi halott katona, elhurcolt, meggyilkolt zsidó és ártatlanul megölt polgári áldozata volt a szörnyű időknek. A földosztáskor 73 személy kapott földet a nagybirtokokból. 1949-ben az 1471 hektár területű településen, 242 lakóházban 1206 fő lakott. Autóbusz-összeköttetése 1950-tól van. Az 1960-as évektől dinamikusán fejlődött a község. Sorban épültek az új utcák. A „Boldogulás Útja” termelőszövetkezetben 251 tag dolgozott,

Általános iskolája a modernizálás után a környék legjobban felszerelt intézménye lett. A rendszerváltás után az infrastruktúra sokat javult. 1992-ben elkészítették a település címerét.”

[illegible]

A műholdfelvétel Páka mai állapotát mutatja be. Az eltelt időszakban tovább növekedett a község beépített területe, új utcák nyíltak és épültek be. A külterületen nagy kiterjedésű szőlőhegyek, szántók és erdők, az alacsony fekvésű részeken rétek találhatók továbbra is.

2.2. Általános településkép, településkarakter

Belterület

Páka község épített környezetét és szerepkörét illetően kiemelkedik a környező kistelepülések közül, kisebb körzetközponti szerepet tölt be. Község jellege ugyan megvan, de épületei, elsősorban lakóházai jóval vegyesebb képet mutatnak a környező falvaknál kertvárosias, sőt helyenként kisvárosias jellegükkel. Nincs jelentős gazdasági élet, ezért csak néhány telephely található, amik belesimulnak a lakókörnyezetbe.

A belterület jellemzően lakó- és intézményi épületek együtteséből áll vallási és gazdasági tevékenységi épületekkel, közparkokkal, sportpályával és köztéri alkotásokkal színesítve.

A község **utcahálózata** organikus, kanyarokkal tarkított. Szélességét tekintve változó szélességű, a járda több utcában kiépített.

Az alapfokú ellátást biztosító **intézmények** jellemzően az 1960-as - 1970-es években épültek, és a korabeli stílusjegyeket hordozzák. Formájuk egyszerű tömeg, lapostetővel fedve. A homlokzatokon ritmusosan kiosztott nyílászárók találhatók, egyebekben nem díszítettek. A felújítások során a község igyekezett színekkel megtörni az egyhangú felületeket.

Páka legnagyobb belterületi részére a **falusias beépítés** és telekhasználat jellemző. Az utcaképet alkotó fő funkciójú épületek lakóépületek. Jellemzően földszintesek, egyszerű tömegűek és tetőformájúak. A gazdálkodáshoz szükséges pajták, ólak, istállók a lakóépület mögött sorakoznak.

Találhatók közel 100 esztendős és nagyjából 10 esztendős lakóházak, melyek magunkon hordozzák az építésük idején „divatos” formajegyeket, de nagyságrendjük harmóniában van egymással.

Az utak aszfaltozottak, járda betonból van helyenként kiépítve, a közterület szélessége változó, szűk a zöldterület, fásítás nem jellemző.

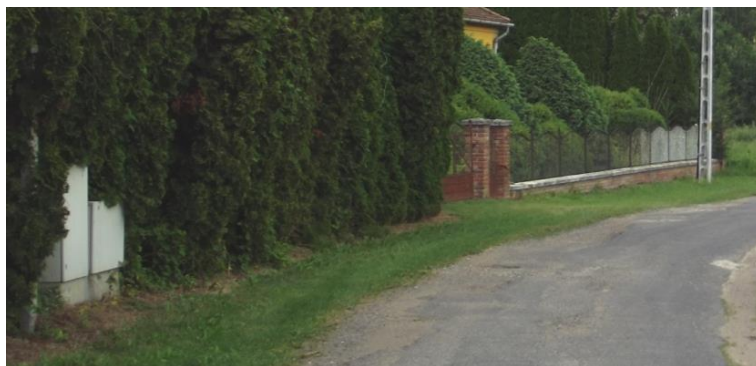
Páka keleti és dél-keleti részén, a legújabb (legfeljebb 30 éves) beépítésű területek találhatók. A családi házak **kertvárosi** jelleget mutatnak. Egységes formában épültek: tetőtér beépítéssel, utcával párhuzamos tetővel, utcára nyíló alagsori garázzsal.

Az ifjúság utcába a falusi jellegtől eltérően egy emeletes, négylakásos **társasházakat** telepítettek az 1970-es - 1980-as években.

Pákán halad át a Csömödér-Kistolmács személyszállító **kisvasút**, és a falu központjában megálló található a vonalon.

A meglévő **kerítések** különböző anyagúak és formájúak: téglala vagy beton lábazat és tartóoszlopok közötti mezőben fa, díszes fém, sövény. Leggyakrabban a fém oszlopokhoz erősített díszített fém kerítésmező. A magasságukat tekintve egységesnek mondható.

Szőlőhegy és pincék

Páka részese a lankás dombokkal, völgyekkel, patakmedrekkel szabdalt, rétekkal, szőlőhegyekkel tarkított Zalai tájnak.

A község nagy kiterjedésű zártkerttel rendelkezik, melyeket szépen gondoznak gazdáik.

Az épületek zöme boronafalú, hagyományos technológiával és formavilággal, de találhatunk már modernebb, emeletes vagy tetőtér beépítéses présházakat is, amiket ezen a vidéken pincének neveznek, pedig nagyrészt a terepszint fölött helyezkednek el.

A XX. századelőn még zsúppal fedték a pincéket, amit szépen felváltott a natúr agyagcserép.

Örökségünk

3

Örökségünk

Településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

Szent Péter és Pál apostolok templom - Műemlék Barokk stílusú Templom

Páka első írásos említésekor, 1121-ben írnak a település templomáról, amit Szent György tiszteletére szenteltek fel. Az az épület a feltételezések szerint a mai templom alapjául szolgált.

A ma látható római katolikus templom elődjét valamikor a XIV. század második felében építették, ez azonban a török hódoltság idején részben elpusztult. A templom újjáépítésére a XVII-XVIII. század fordulóján került sor, ekkor lettek Szent Péter és Pál apostolok a templom patrónusai.

A templom újjáépítését nagy részben a környék két birtokosa, az Esterházy család és az Erdődy család fedezte. Az ő anyagi hozzájárulásuknak köszönhetően kezdődött meg egy közel harminc évig tartó építkezés.

Az újjáépítés első lépéseként 1741-ben megépült a templom ma is látható tornya, amelyhez a kányavári vár tégláit is felhasználták. A következő évtizedekben az egész templomot átalakították. Magasították falait, meghosszabbították, majd boltozták a hajóját, megépítették a szentélyt, a kriptát és az új sekrestyét – a régit Szent Sírra alakították, amely ma gyóntatófülkének használnak. A templom 1769-ben készült el.

Az Esterházy család 1773-ban megbízta Johann Ignaz Cimbalt a templom belső falainak festésére. Az osztrák festő művei közül mára csak a főoltárkép és az északi falon lévő Szent István és Szent László királyokat ábrázoló freskók maradtak meg.

1912-ben Lewisch Róbert templomfestőt kérték fel az addig fehérre meszelt mennyezet és hajó megfestésére. A szentélyt és a hajó mennyezetét még ma is az ő munkái díszítik. 1955-ben fel kellett újítani a templom festményeit, restaurálásukat Borsa Miklós győri festőművész végezte.

1993-ban ismét restaurálták a templom mennyezet- és falképeit, ekkor került elő Cimbal Szent Istvánt és Szent Lászlót ábrázoló freskója.

(forrás: www.paka.martinus.hu)

A műemléki védelem alatt álló barokk stílusú templom berendezése a XVIII. századból származik. Tornyában két harang van, a nagyobbikat 1931-ben, a kisebbiket 1753-ban öntötték. A templom oldalában 1790 környékén készült Szentháromság-szobor áll.” (forrás: <http://funiq.hu>)

Öveges József szülőháza

Pákán született 1895-ben a híres fizikus Öveges József. Szülőháza ma műemléki védelem alatt áll, ebben alakították ki 2011-ben az emlékházat. Az épületben találhatóak a professzor bútorai, személyes tárgyai, kísérletekhez használt eszközei. A csak előzetes egyeztetés után látogatható emlékházban a tárlatvezetések során be is mutatnak néhányat Öveges József egyszerűbb kísérletei közül.

Öveges professzor neve és a hozzá kapcsolódó torzonborz, lobogó haj, gyermeki örömtől csillogó arc az 1960-as években népszerű televíziós műsorokban is feltűnt. Egyszerű kísérleteivel, közérthető magyarázataival gyorsan a nézők kedvencévé vált. A fizikus, tanító és egy személyben pap Öveges József gyermekkorát és élete végéig nyarainak nagy részét Pákán töltötte. A középkori varázslónak is beillő professzor iskolás éveit nem szülőfalujában töltötte, élete derekán mégis hazatért családjához, ekkor építtette nagyapja házának és szülőházának helyére a ma látható épületet. A házat 1993 óta emléktábla jelöli.

A Kossuth-díjas tudós bogaras dolgairól számos történet kering. Az egyik szerint például annyira félt a fertőzésektől, hogy csak a hozzá nagyon közel állókkal volt hajlandó kezét fogni, velük is csak bal kézzel. Ezt leszámítva azonban bárkivel pillanatok alatt megtalálta a hangot, legyen az egy egyszerű földműves, vagy valamelyik tudóstársa.

Pákán ma Öveges József nevét viseli a község egyik utcája, a helyi általános iskola és óvoda, valamint egy alapítvány, ami az „Öveges a gyermekekért” nevet kapta.

(forrás: <http://funiq.hu/>)

Háromszenteki kápolna

A szőlőhegy tetején található egy kis kápolna, ahol a szőlősgazdák a bő termésért, illetve bő bor áldásáért imádkoznak, ez a Háromszenteki kápolna, ami mellett található egy présház, mely a régebbi korok szüreteinek hangulatát idézik fel.

A másik dombtetőn, Káricsa hegyen található egy kilátó, melyről gyönyörű kilátás nyílik az elterülő völgyre és falvakra.

Lakóépületek, Műemlék Tájház

Páka népi építészeti értékei azok a lakóépületek, melyek a múlt században, annak is az első felében épültek, és a II. világháború előtti építészeti stílus jegyeit hordozzák. Színes kép tárul elénk, bár csak néhány szép állapotban vagy netán eredeti állapotában megmaradt épület található.

A XIX. század végén épült, hagyományőrző falusi lakóépületek a Kossuth utcában

Múlt században épült falusi lakóépületek Dömeföldén

Páka-Dömefölde településrészen található egy tájház, mely műemléki védettségű. A ház több mint 150 éves, zsúpfedeleles, döngölt föld padozatú parasztház. A korabeli használati tárgyakkal berendezett épület 3 helyiségből áll a kornak megfelelően: konyha, szoba és kamra.

fotó: <http://edenpanzio.uw.hu/tajhaz.jpg>

Mai állapotban

Erdődy kastély (Kossuth L. u.)

Tisztartó lakás (Kossuth L. u.)

Ferenczy kocsmá (Petőfi S. u.)

Vallási emlékek, szobrok, kápolnák, haranglábak

Páka meghatározóan római katolikus vallású lakossággal rendelkezik, melynek nyomai évszázadokon keresztül megtalálhatók a faluban, és manapság is időnként egy-egy új elemmel bővül a vallási emlékek száma.

Szent Flórián szobor, Szent Márton szobor, Szűzanya szobra, temetői Kápolna, dömeföldi harangláb

Madonna szobor

Nepomuki Szent János szobra

Háromszenteki kápolna

Feszületek

Pákán is jellemző az 1800-as évek végén, 1900-as évek elején készített feszületek, amik megtalálhatók úgy közterületen, mint a magánkertekben egyaránt. Anyagukat tekintve legjellemzőbb a fa és a kő, illetve műkő. A keresztet oltalmazó vagy felajánló céllal állíttatta készítője, s rendszerint az út mentén, de előfordulnak mezők, dűlők kezdetén, vagy a falu szélén, balesetek, esetleg katasztrófák helyszínén.

Emlékművek

A községben is számos emlékművet találhatunk elsősorban a falu hőseiről. Emléket állítottak az államalapításunk millenniumi évfordulójára, a németországi Wesendorf településsel való partnerkapcsolatának 10. évfordulója alkalmából. Az emlékművek többsége kőből, műkőből készült, néhányuk fából. Környezetük szépen parkosított, rendezett.

Régészeti lelőhelyek

Az adatszolgáltatásként kapott adatok szerint Pákán 9 nyilvántartott régészeti lelőhely van, melyek a következők:

- Kocsma hegyháti erdő (KÖH 39348) római kor, halomsír
- Kásakereszti-dűlő (KÖH 39350) őskor, római kor, telep
- Új-hegy (KÖH 39355) őskor/későneolitikum, lengyel-kultúra/ és későbronzkor, telep
- D-i faluvég (KÖH 39358) halom
- Ifjúság út (KÖH 39359) későközépkor, telep
- Várhelyi-domb (KÖH 39360) középkor, telep és vár
- Csertaszegi-dűlő (KÖH 69653) középkor, telep
- Református-Katolikus templom (KÖH 69731) középkor, templom és telep
- Öreg-Csokmai-hegy (KÖH 69733) őskor/újkor, telep

Kutak, vízimalom

A vezetékes ivóvíz bevezetése előtt az emberek ásott kutakból nyerték az ivó- és használati vizet. A településen is megtalálható kutakat a talajvíz összegyűjtése és hasznosítása érdekében létesítették. Típusukat tekintve ásott kutak. Kb. 2-3 méter mély kör vagy négyzetes alaprajzú gödröt ásva készült annak érdekében, hogy a talajvíz összegyűjtésére alkalmas legyen. A gödör falát téglával, vagy beton gyűrűvel bélelték, megakadályozva a föld beomlását. A víz kiemelése érdekében készült a felépítmény, ami biztonsági szempontokat is szolgált. Pördeföldén szép példányok maradtak ezekből az ásott kutakból.

Vízimalom áll az Alsó-Válicka-patak mentén.

Bunkerek

„A Déli Védelmi Vonal (ez volt a hivatalos elnevezés) a III. világháborúra való felkészülés jegyében készült, ugyanis a kommunista politikai vezetők meg voltak győződve róla, hogy az újabb világégés elkerülhetetlen. Sztálin kiadta az utasítást, hogy fel kell készülni az imperialisták támadására – és egyúttal Nyugat-Európa megszállására, amihez a Rákosi vezette magyar vezetés teljes meggyőződéssel asszisztált. Mindennek az lett a következménye, hogy a magyar népgazdaság bevételeiből, erőforrásaiból aránytalanul nagy részt hadikiadásokra fordítottak 1949-től.

A veszélyt D-ről várták, Jugoszlávia felől, mivel a Tito vezette délszláv állam kapcsolatai a sztálini Szovjetunióval megromlottak, ezért déli szomszédunk bizonyos mértékben nyitott a nyugati hatalmak felé. Olaszországban és az Adrián – tehát relatív közelségben - pedig a NATO haderő már jelen volt a térségben. A szovjet hadvezetés stratégiai okokból kívánatosnak tartotta a magyar határ déli részének hermetikus lezárását, melyet a magyar pártvezetők igyekeztek valóra is váltani. A Déli Védelmi Vonal három védőövből állt, ezek közül az első az úgynevezett fővédőv épült ki a legteljesebben. Az itt található erődítményeket - melyeket a köznyelv bunkernek hív – szovjet tervek alapján építették 1952 és 1955 között.

1957-1958-ban a magyar-jugoszláv kapcsolatok visszatértek a normális kerékvágásba, ezzel együtt pedig megkezdődött a védelmi rendszer lebontása. Ez pont olyanra sikerült, mint a megszületése: azaz sosem fejezték be teljesen, így maradhattak meg nagy számban a vasbeton tüzelőállások, géppuskafészek, parancsnoki objektumok stb.

Az erődrendszer építményei legnagyobb számban itt Dél-Zalában maradtak meg. Többségük szántóföldeken, erdőkben áll gazdátlanul, de van néhány, amit a helyi lakosok használnak terménytárolónak, raktárnak stb. Ezekről az építményekről az elmúlt évekig szinte senki sem tudott, vagy legalábbis nem tulajdonított neki értéket, holott olyan méretű védelmi rendszerről van szó, melynek Európában nincs párja. A „Magyar Maginot-vonal”-nak aposztrofált erődrendszer majdnem kétszer olyan hosszú, mint a névadó, francia Maginot-vonal (350 km).

A bunkerrendszer „újrafelfedezése” kapcsán ki kell emelnünk a Páka Értékeiért Egyesület tagjainak áldozatos munkáját, továbbá Páka Község Önkormányzatának segítségét, valamint a Hadtörténeti Intézet és Múzeum által nyújtott szakmai támogatást és mentorálást.

Ma már turisztikai attrakcióvá formálódnak a dél-zalai bunkerek, melyben komoly előrelépést „A vizek hátán, dombok ölén, bunkerek mélyén” projekt jelentett. Ennek keretében Páka körzetében látogathatóvá vált 4 db erődítmény, felújításra kerültek a hajdani futóárkok, s tájékoztató táblák kerültek kihelyezésre.”

(forrás: <http://www.muraregio.hu>)

Természeti értékek

Páka természeti értékei a természetközeli erdők, rétek, vízfolyások, a változatos állat- és növényvilág. A településen folyik keresztül az Alsó-Válicka patak, amelyet a falu gerincét jelentő Béke utca robosztus híddal szel át (fotó a jó példák között látható).

A zártkertben a szőlő mellett a gyümölcsstermesztés is jellemző, aminek következtében a gyümölcsfák koros szép példányaikat lehet megtalálni.

Pákai Nagyasszony körte

Sózó körte

Páka külterületét érinti a Kerka mente (HUBF20044) és a Vétyempusztta (HUBF20040) néven ki-
hirdetett Natura2000 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, az országos ökológiai háló-
zat és a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület. A lápok ex-lege védeltséget él-
veznek.

Fotó: Takács Barna (2011)

Lehatárolás

Településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek lehatárolása

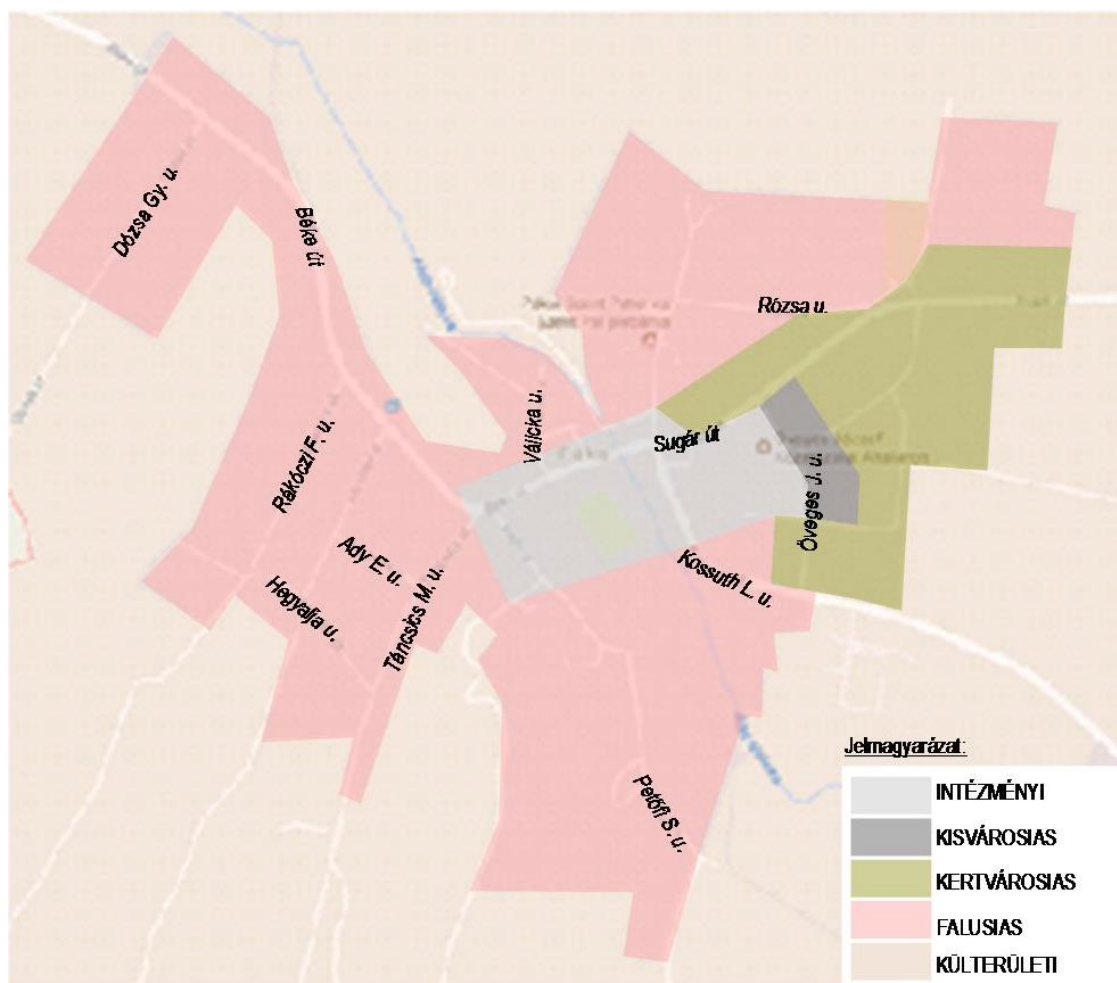
Eltérő karakterű területek lehatárolása, a településképi, arculati jellemzők és településkarakter bemutatása

Pákán hat különböző karakterű területet határoltunk le, de az egyes lehatárolások épülettípusai megjelenhetnek a különböző karakterű településrészekben, hiszen nem homogének a település egyes részei. A legnagyobb számban megjelenő eltéréseket vettük a lehatárolás alapjául.

A különböző karakterű részeket három szelvényen ábrázoljuk, a jobb értelmezhetőség kedvéért.

1. A község központját, ahol a legnagyobb számban vannak jelen az intézmények és a kereskedelmi, szolgáltató rendeltetésű épületek, **INTÉZMÉNYI** (településközpont) karakterű területbe soroltuk.
2. Az Ifjúság utcában található négy lakásos társasházakat magába foglaló részt **KISVÁROSIAS** karakterű területként jelöltük.
3. Az Öveges J. utcát és a Sugár utca mindkét oldalát a központig, a Rózsa utcát, továbbá az Átkötő utca környékét szinte egységesen tetőtér beépítéses lakóházak alkotják. A terület **KERTVÁROSIAS** karakterű hangulatot nyújt.
4. A község többi beépített része, valamint Dömefölde **FALUSIAS** karakterű terület, a hagyományos háztáji állattartáshoz, valamint kiskerti mezőgazdasági termeléshez szüksége porták sokasága található itt.
5. A község jellegzetes szőlőtermő részei, a szőlőhegyek a **ZÁRTKERTI** karakterű területbe tartoznak egyediségük miatt.
6. Páka jellemzően be nem épített külterületi részei a **KÜLTERÜLETI** karakterű területbe soroltuk egyedi, természetközeli jellemzői miatt.

Páka belterület

1. INTÉZMÉNYI (faluközpont) karakterű terület

Pákán a középületek és a szolgáltatást végző épületek legnagyobb számban a település központjába csoportosultak, nagyjából a Béke és Petőfi S. utcák találkozásánál. Az épületek szépen karbantartottak, környezetük rendezett, parkosított. A Petőfi S. utcában kiemelt szegéllyel rendelkezik a közterület és nagyobb parkoló felület is található.

A középületekre jellemző a lapos tető forma, az 1960-70-es évek épülettípusai.

A kereskedelmi funkciójú épületek kialakítása változatos képet mutatnak. A leghangsúlyosabb a Kossuth L. és Sugár utcák kereszteződésében található élelmiszerbolt. A településen alkalmazott tetőformáktól eltérően manzárd tetővel épült.

Pavilon jellegű épület nem jellemző a községben, egyet tudunk bemutatni. A vendéglátó és közszolgáltatás rendeltetésű épületekre a hagyományos, lakóházakra hasonlító kialakítás jellemző.

2. KISVÁROSIAS karakterű terület

A település Ifjúság utcája az 1970-es és 1980-as évek nagyobb községekre vidékünkön jellemző társasházi lakásépítési „trend” részese. Maga az utca nyitása annak az eredménye, hogy a körzetközpontnak nevezhető (vagy más néven körjegyzőség központ) településeket ki akarták emelni a falusi

„státuszból”, és ennek köszönhetően a falusi élettől idegen társasházak jelentek meg a körzetközpontokban. Ugyanebben az időszakban a középületek jellemzően lapostetővel készültek, földszintes kivitelben. Egyedül az önkormányzat hivatali épülete emelkedik ki egyemeletes magasságával.

3. KERTVÁROSIAS karakterű terület

A Sugár és Rózsa utca jellemzően földszintes, utcával párhuzamos gerincű lakóépületekkel beépített utca. Bár az épületek színezése nagyon különböző, erős homlokzatszíneket is találhatunk, mégis az épületek magasságban, nagyságrendben, a tetőfedés színe, és a kerítések is összhangban készültek, így egységes képet alkotnak.

Az Öveges J. és Átkötő utcákban az utcára merőleges gerincű, tetőtér beépítéses lakóépületek dominálnak. Az utcai kerítések nagy része sövény, a közterület széles zöldsávval rendelkezik, a növényzet gondozott, összességében rendezett kép tárul elénk.

Az Ifjúság utca Kossuth L. utca felőli vége szintén kertvárosi hangulatú házakkal épült be.

4. Falusias karakterű terület

Pákán és Dömeföldén a legjellemzőbb beépítés és épületállomány a falusias lakóépületek sokasága. Többségük szépen karbantartott, felújított, a vidékre jellemző hagyományos formavilágot tükröző épület. A XIX. század végétől, XX. század elejétől kezdődően épült házak közé beékelődnek az 1960-as és 1970-es évekre jellemző úgynevezett kockaházak a maguk kocka „testre” helyezett sátortető formájukkal, s kisebb arányban az 1980-as években divatba jött térdfallal megemelt tetőtér beépítéses lakóházak.

A Kossuth L. utcában egy emeletes házak is találhatók.

Dömefölde településrész jellegzetes falusi környezet. Jellemzően földszintes lakóépületekkel épült be, néhány tetőtér beépítéses épület is, de ennél magasabb épület nem található. Nagy számban vannak a hagyományos, XIX. század elején épült lakóépületek, melyek egységes formában épültek: két vagy három osztatú alaprajz, oromfalas, utcára merőleges tető, utcai homlokzaton egy vagy kettő ablak, orompárkány.

5. ZÁRTKERTI karakterű terület

A külterület jellemzően beépített része a szőlőgazdálkodásra hasznosított zártkert. Itt présházak, úgynevezett „pincék” és vallási épületek, kápolnák, továbbá koros gyümölcsfák szép egyedei találhatók. Az épületek zöme boronafalú, hagyományos technológiával és forma-világgal, de találhatunk már modernebb, emeletes vagy tetőtér beépítéses présházakat is, amiket ezen a vidéken pincének neveznek, pedig nagyrészt a terepszint fölött helyezkednek el.

Házi berkenye

Zabérő kört

Búzaérő kört

*Látkép a zártkertre
(fotó: zaol.hu)*

Boronapincék a Kishegyen és a Csokmai Öreg-hegyen

6. KÜLTERÜLETI karakterű terület

A falu külterületét a mező- és erdőgazdálkodással összefüggő területhasználat jellemzi: a völgyekben rét, legelő, a lankás domboldalakon szántók, a meredekebb részeken erdők terülnek el. A természetközeli rétek és erdők tisztásain egy-egy értékes koros fa található. Épület nem található, elektromos energia hálózati elemek áthaladnak a községen.

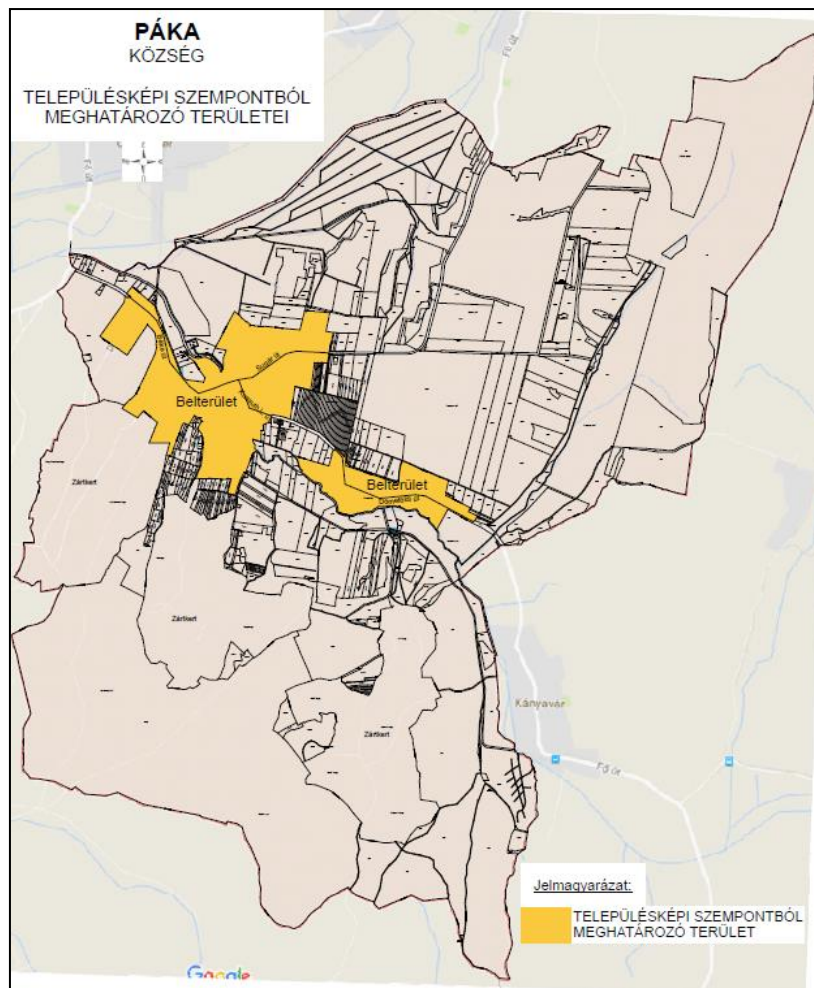

Ebbe a karakterbe soroljuk azokat az üzemi célú beépítéseket is, melyek mezőgazdasági vagy erdőgazdasági tevékenységet folytatnak, s ennek feltételeit üzemi területen biztosítják. Bár Pákán a belterület határán helyezkedik el az egy ilyen üzemi rendeltetésű telek, mégis inkább a külterülethez tartozik. A korábban épült épületek anyaga téglá, a tetőfedés cserép vagy műpala, az újabban épült épületek már a környezet színével harmonizáló földszintes könnyűszerkezetes csarnokok, gépszínek, tárolók, technológiai építmények. Az épületeket néhány méteres előkert elhagyásával telepítették. A kerítés egyszerű drótkerítés.

4.2. Településképi szempontból meghatározó terület

Településképi szempontból meghatározó területnek a község belterületét határoltuk le.

Ajánlások

5

Ajánlások

A településkép minőségi formálására, építészeti útmutató

Páka arculata ma is összességében tekintve egységes képet mutat. Jól elkülönülnek a lakóépületektől az intézményi és gazdasági épületek, de egyik sem hivalkodó, nem találunk kirívó eseteket. A község szépen belesimul az őt körülvevő tájba mind épületei nagyságával, mind színezésével.

Fotó: Takács Barna (2011)

Rengeteg zöldfelület található az egyes telkeken és a közterületek is jelentős mértékben fásítottak illetve parkosítottak. Az egyes utcák a történeti fejlődést híven tükrözik mind telekalakulataikkal, mind épületeikkel.

Fotó: Takács Barna (2011)

Ebben a fejezetben fogalmazzuk meg azokat az elveket, melyeket a településképi formálása érdekében – a helyi közösség javaslatai alapján – javasolunk megfogadni. Fontosnak tartjuk, hogy lakókörnyezetünk minél harmonikusabbá váljon azzal együtt, hogy helyi értékeinket megőrizzük és a lakóink egyedi ízlésüket is megmutathassák.

Az egyes karakterekre önállóan nem teszünk ajánlásokat, inkább általánosságban fogalmazzuk meg a településképi irányelveket. Amennyiben valamelyik karakterre egyedi ajánlást szükséges tenni, úgy azt külön nevesítjük.

5.1. Településszerkezet

Páka több utcás község. Az utak sugarasan vezetnek be a központba. Áthalad a településen a keskeny nyomközű vasútvonal, ami mint vonalas létesítmény szerkezetileg meghatározó.

Újabb szerkezetet meghatározó vonalas létesítmény (pl.: utca) létesítésénél törekedni kell a tájba, azaz a terepviszonyokhoz illeszkedésre, kerülendő a szabályos egyenes vonalvezetés.

5.2. Épületek elhelyezése

Olyan településképi és építészeti szempontból igényes - elsősorban egyedi tervezésű - építmények építését kérjük, amelyeket a telek adottságainak, a környezetük jellegének, a rendeltetésük követelményeinek, az építőanyagok sajátosságainak megfelelően alakítottak ki.

Az országos érvényű szabályoknál szigorúbb követelmények megállapítására nem törekszünk. A szabályozási terv beépítési módra és az épület elhelyezésére, mint elő- oldal- és hátsókertre vonatkozó előírásán túl nincs szükség településképi követelmények megállapítására, azonban java-

solt – a beépítési mód függvényében - az építési helyet a kialakult, az adott utcára jellemző, tehát a szomszédos telkek beépítését is figyelembe véve megválasztani.

5.3. Az épületek magassága

A FALUSIAS, a KERTVÁROSIAS és a ZÁRTKERTI karakterű területen az épületek legfeljebb egy emelet magasak legyenek. ZÁRTKERTI karakterű területen a lejtős terep miatt a lejtő felőli oldalon értendő az egy emelet magasság. Több lakásos társasház megjelenése nem illeszkedik a meglévő utcaképbe, ezért nem kívánatos ilyen építése.

A KISVÁROSIAS és INTÉZMÉNYI karakterű területen az épületek legfeljebb 2 emeletesek legyenek. Ezekben az utcákban többlakásos lakóépület is építhető, de javasolt, hogy a meglévő épületek magasságát csak jelentéktelen mértékben haladja meg a társasház magassága.

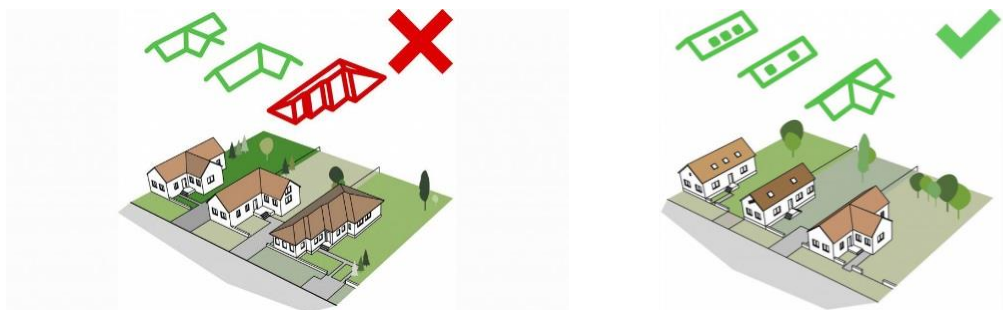

A gazdasági tevékenység építményeinek magassága függ az alkalmazott technológiától. Ezen épületek esetében is törekedni kell a fenti magasságok betartására.

5.4. A tető kialakítása

A tetőformát, a tető hajlásszögét, a tetőfedés anyagát, az épület tömegformálását a környezethez illeszkedve kell kialakítani, illetve megválasztani. Az épületek tömegéből adódó változatos tetőformák, a hagyományokban gyökerező kontyolások és fióktetők alkalmazása ajánlott.

A tetők kialakítása legyen egyszerű, lehetőleg nyeregtetőt vagy félnyereg tetőt alkalmazzon az építtető. A tető kontyolása lehetséges. Az épületek utcára merőleges és utcával párhuzamos gerincű magastetővel egyaránt épülhetnek. A magánépületeken a magastetős kialakítás erősen ajánlott, a lapostető kialakítás a középületeken, a meglévőkkel harmonizáló kialakítással lehetséges. A bonyolult, összetett, tördelt tetőidom alkalmazása kerülendő, mert nem illeszkedne az egyszerű tetőformájú házakból álló utcaképbe.

A meglévő épületek közé épülő új háznak a környezetében már kialakult épületekhez hasonló tetőhajlással javasoljuk építeni.

5.5. Homlokzatkialakítás, anyaghasználat, színezés

Az egy telken lévő építmények tömegeit és homlokzatait (homlokzati színezéseket) úgy kell kialakítani, hogy azok egymással összhangban legyenek és formai szempontból egységes építmény-együttes hatását keltsék. Az egyes épületek egységes megjelenését biztosítani kell. Az adott épületen csak egységes építőanyagok (tetőfedés, homlokzatképzés, stb.), egységes színezés alkalmazható.

Lakóépülettől különálló épület (gazdasági épület) a helyi hagyományoknak megfelelő kialakítású, anyaghasználatú lehet.

Az épületek lehetőleg vakolt felületűek legyenek, természetes anyagú burkolat megengedett, bár nem jellemző jelenleg. A helyi hagyományokat tükröző vagy azzal azonos értékes homlokzati vakolatmotívumok megjelenését támogatjuk az épületek utcai homlokzatán. Az építészeti értékekkel rendelkező épületek felújítása, átalakítása, bővítése esetében kerülendő a homlokzatok leegyszerűsítése, a vakolatdíszek eltávolítása, egy-egy jelentéktelennek tűnő részlet eltüntetése, javasolt inkább a helyreállítása.

A homlokzatok színezésénél kerülni kell az élénk, rikító, sötét színek (pl.: piros, lila, kék, zöld, stb.) és a csillogó vagy fénylő felületet eredményező anyagok használatát, helyette a környezethez igazodó színek (pasztell és természetközeli színek) alkalmazására kell törekedni.

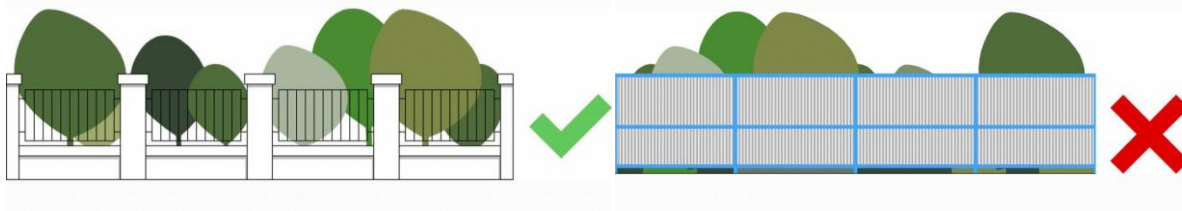
A házak tetejét általában égetett kerámia cserép fedi. A tetőfedésnél a hullámpala, műanyag hullámlemez, palafedés és a nagy táblás fedések, valamint bitumenes hullámlemez nem alkalmazható. A tetőfedés színe tekintetében az élénk, rikító színek és csillogó vagy fénylő felületet eredményező anyagok alkalmazás kerülendők.

Az épületek anyaghasználatában az időjárással szembeni ellenállóságot javasoljuk figyelembe venni. Új épület építése, vagy meglévő épület átépítése, bővítése esetében az anyaghasználatnál törekedni kell az utcára jellemző anyagok, elsősorban a természetes anyagok használatára. Ugyanakkor az új, a mindenkori építészeti divatnak megfelelő anyaghasználat is lehetséges, ha az nem rí ki a meglévő környezetéből.

Új épületek létesítése esetén nem a historizáló megoldásokat kell keresni, hanem a korszerű építészeti elveknek megfelelő nyílászárókat kell alkalmazni. Jó, ha ezek mérete, alakja és kiosztása ugyanakkor illeszkedik a környező épületekhez.

5.6. Kerítések kialakítása

A kerítések jellemzően áttörtek legyenek. Anyaghasználatánál a természetes anyagok használatára kell törekedni. A kerítések magassága ne haladja meg a meglévőket és az utcai kerítés esetében a tömör betont, hullámpalát és a nagytáblás fémlemezt kerülni kell. A feltűnő, rikító színekkel (piros, kék, sárga, stb.) való festésük nem javasolt. Egyéb tekintetben, mint a kerítés mintázata a község nem kívánja leszabályozni.

5.7. Zöldfelület kialakítása

A településkép egyik legfontosabb alkotóeleme az épített elemeken kívül a zöldfelület mennyisége és minősége. Az ápolt, esztétikusan kialakított zöldfelület önmagában is vonzó, de az értékes épített elemek védelméhez azok környezetének megfelelő kialakítása is hozzátartozik. Egységes utcafásítás és zöldfelületi rendszer kialakítására kell törekedni.

A falvakra jellemző módon a lakóházak nagy telekterülete biztosítja a nagyarányú növényzettel borítottságot. A mennyiségi fejlesztés helyett minőségi fejlesztésre kell törekedni (változatos, esztétikus növénykiültetésre, burkolatok építése). A település arculatának javítása érdekében a hagyományos gyümölcsfasorok, az őshonos kultúrfafajokból álló fasorok telepítését javasoljuk. Az egybelátható utcaszakaszokon törekedni kell az egységes utcakép kialakítására.

Az utcafrontra telepített növényzet a közlekedést ne zavarja vagy akadályozza, gondozott, rendezett képet alkossanak a növények.

5.8. Közterületek kialakítása

A közterületek kialakítása és azok minősége jelentősen befolyásolja az egész falu arculatát. A településképet jelentősen befolyásolják a közterület szélessége és fásítása. Az utcák változatos kialakításúak és vonalvezetésűek. Az út mellett változó szélességű zöltsáv található. Az utcák mentén összefüggő fasorok nincsenek, facsoportok jelennek meg szakaszosan.

Javasoljuk a hiányzó helyeken a gépjármű forgalmi viszonyokat is figyelembe véve legalább az egyoldali járda kiépítését.

A közterületre, út menti zóldsávba ültetett növények lehetőleg egy fajtából legyenek az egységes utcakép érdekében.

Az egységes utcakép érdekében javasolt az utcabútorokat, hirdetőfelületeket, információs táblákat egységes anyag és színhasználattal kialakítani.

Az egységes településkép érdekében a kapubejárók kiépítését azonos műszaki paraméterekkel javasoljuk megoldani. A kapubejárók legalább egy személygépkocsi parkolására és a telekre való beközeledésre egyaránt alkalmas szélességre növelése ajánlott abban az esetben, amennyiben a csapadékvíz elvezetését nem akadályozza. Ezzel csökkenhet a közúton parkoló autók száma.

5.9. Sajátos építményfajták

A belterület már beépített területén, ahol a villamosenergia ellátás hálózatai föld feletti vezetésűek, új villamosenergia elosztási, közvilágítási vezetékeket és az elektronikus hírközlési hálózatokat a meglévő oszlopsorra, vagy közös tartóoszlopra kell fektetni. Közös oszlopsorra való telepítés bármilyen akadályoztatása esetén új építendő hálózatot földalatti elhelyezéssel lehet csak kivitelezni.

Vezeték nélküli, 10 métert meghaladó magasságú elektronikus hírközlés építményei számára alkalmas terület a belterületi határtól legalább 500 m-re fekvő külterületi földrészletek. Az új antennák elsősorban multifunkcionális kialakítással telepíthetők (pl.: vadles, kilátó, víztorony), de ha nincs meglévő alkalmas építmény, akkor önálló szerkezetre is.

Egyéb műszaki berendezés (antenna, klímaberendezés, szellőzés, szerelt kémény, stb.) az utcai homlokzaton nem helyezhető el. Szabadon álló, legfeljebb 6 m magas szélkerék és antennatartó oszlop az előkertben nem helyezhető el.

5.10. Reklámcélú-, információs- és hirdető berendezések

Óriásplakát kihelyezése - beruházás támogatásának tényét tartalmazó kötelező hirdetőtábla kivételével - tilos. Reklám-, illetve hirdetőberendezés, felület közterületen, valamint közterületről látható magánterületen a településrész jellegzetes, illetve hagyományt őrző építészeti arculatához illeszkedő formai kialakítással, színhasználattal létesíthető, anyaga fából legyen. Magáncélú hirdető berendezés, cégtábla ne nyúljon a közterület fölé.

"Ha megéregszem pincét akarok, ezt már szilárdan elhatároztam. Semmi mást nem akarok az ételtől. A pince helyét is kinéztem, nem messze otthonamtól: gyalog járok majd ki, s vigyázok, hogy a környékbeliék, bortermelők, gyümölcsösök tulajdonosai, vincellőrek ne tudjanak meg semmit városi múltamról. Ha megsegít a vaksi sors, hetvenéves koromra tisztességes emberek a maguk világából való tisztességes embernek tartanak majd, tehát bortermelőnek, valakinek aki tudja hol kell meghalni."

Márai Sándor

Jó példák

Jó példák

Épületek, építészeti részletek

Többféle megoldás is tekinthető jó példának. Végig járva a település területét megállapítható, hogy az épületállomány korszakokhoz köthető stílusjegyeket mutat föl, éppen ezért a jó példáknál több-fajta épület is képviselteti magát.

Jó példává válhat egy épület építészeti értéke, arányhelyes tömege, minőségi anyaghasználata, környezetéhez való alkalmazkodása, visszafogott színhasználata, gazdag növényi háttére okán. Harmonikus és esztétikus megjelenés, halvány természetközeli színek, természetes vagy természetes hatású anyagok használata, igényes térburkolat, terepadottságokhoz illeszkedés miatt.

Harmonikus és esztétikus megjelenés, halvány természetközeli színek, természetes vagy természetes hatású anyagok használata, igényes térburkolat, terepadottságokhoz illeszkedés.

Vidékre jellemző hagyományos falusi tömegalakítás, arányos homlokzattagolás, halvány homlokzatszínek, natúr cserép tetőfedő anyag, parabola antenna nem az utcai homlokzaton kapott helyet, utcai homlokzaton kettő nyílászáró. Rendezett, parkosított udvar.

Rendezett környezet, szegélyezett út, tagolt, közcélú épületfunkcióra utaló homlokzat, halvány, természetközeli színek alkalmazása.

Harmonikus szín- és anyaghasználat az épület és a kerítés között, kódissállást idéző előtető.

Eredetivel megegyező osztású, korhű ablakok alkalmazása a felújítást követően.

Néhány jó példa a meglévő falusi lakóépületek korhű felújítására, valamint modern falusi lakóépületekre *(forrás: internet)*, így téve teljessé az elképzeléseink bemutatását:

Jó példák

Sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

Természetes anyagok és színek alkalmazása, egymással harmonizáló megjelenés.

Virágokkal díszített műszaki alkotás, gondozott korlát.

Természetes vagy természetessel harmonizáló anyaghasználat.

Reklámfelületek, cégfeliratok

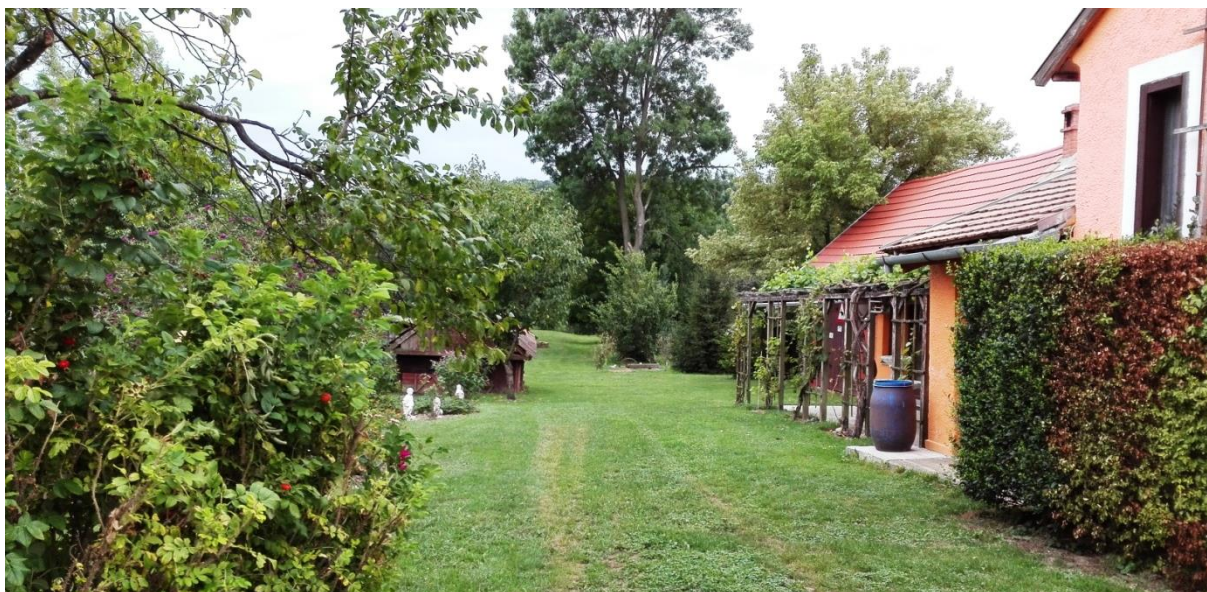
Az utcai homlokzaton jól elhelyezett, az épület funkcióját bemutató felirat és reklámberendezés.

Természetes anyag és színek használata, a többi utcabútorhoz illeszkedve.

Természetes anyagok használata, nem tömör kerítésmező, kerítés magassága nem tér el jelentősen.

Rendezett, gondozott, parkosított, a használatnak megfelelő udvar.

Hírközlési létesítmény hagyományos épületformában.

Készítette

Páka Község Önkormányzata megbízásából készítette:

HORVÁTH RITA

okl. településmérnök, főépítész

8700 Marcali, Kodály Z. u. 6.

horvath-rita@t-online.hu

+36 30 955 2036

Szerkesztette és szöveg: Horváth Rita

Fotó: Virga János

Légifotó: Hecker Renee

Készült: Marcali, 2017.